

# LEKSTUGAN



Gamla svenska folkdansar

för PIANO

FÖRSTA SAMLINGEN

ANDRA SAMLINGEN

CARL GEHRMANS MUSIKFÖRLAG  
STOCKHOLM

A. H.

**GØRVILDS**  
Node- og Musikhandel  
Kortagade 63 - Tlf. 6074

Kr.-4-

## INNEHÅLL.

### BESKRIVNA DANSAR:

	Pag.
<b>Hallingen.</b> Beskrivning .....	5
Musik .....	7
<b>Snurrbocken.</b> Beskrivning och musik .....	8
<b>Skånska kadriljen.</b> Beskrivning .....	9
Musik .....	10
<b>Skobodansen.</b> Beskrivning och musik .....	12
<b>Oxdansen.</b> Beskrivning .....	14
Musik .....	16
<b>Schottisch.</b> Beskrivning .....	17
Musik .....	18
<b>Rillen.</b> Beskrivning och musik .....	22

### MUSIK-BILAGOR:

Valser	1. ....	23
	2. ....	24
	3. »Norska valse» .....	»
Polketter	1. ....	26
	2. ....	27
Polskor	1. ....	»
	2. »Hej, hopp, Anders Ers» .....	28
	3. ....	29
	4. ....	30
	5. ....	31



## HALLINGEN,

sådan den här nedan beskrifves, är hemtat från Philochoros, der den utförts i denna form alltifrån föreningens begynnelse. Hvarifrån föreningen erhållit beskrifningen å dansen är emellertid utgifvaren obekant. En springdans med samma namn lär ännu i dag dansas i vissa trakter af Norge och uppgifves härstamma från Hallingdalen, men lär denna vara väsentligen olik den här beskrifna. Den omständigheten att dansen alltid plägar utföras i Ny sockens allmogedrägt (den s. k. Nordmarksdrägten) tyder på vermländskt ursprung, men kan äfven bero på att dansen i denna drägt utföres i Dahlgrens folkskådespel »Vermländingarne». A. E. Holmberg omnämner

i sin »Bohusläns historia och beskrifning» Hallingensåsom en i äldre tider derstädes förekommande solodans utan att dock beskrifva den.

\*

Dansen utföres af två karlar, hvilka vid dansens början stå i bredd, vända mot fronten, vensterkarlen i höger hand hållande högerkarlens venstra hand, ledig hand i sidan.



Fig. A.

Musik: || 1—8 || 9—16 ||

**Tur 1.** a) Båda taga, vensterkarlen med venster och högerkarlen med höger fot, ett steg framåt, dervid den framsatta fotens tåspets vrides något inåt, och vända sig samtidigt något in emot hvarandra med kroppen framåt lutad hvilande på det framsatta benet, som hålles något krökt, och det andra benet, jemväl något krökt, riktadt bakåt, icke vidrörande marken, med foten vinkelrätt mot den framsatta foten. Samtidigt föras de händer, med hvilka de hålla i hvarandra, bakåt med nästan raka armar. De dansande komma genom steget att något aflägsna sig från hvarandra, och paret erhåller den ställning, som i figuren A återgifves. — Vid början af taktens andra hälft göra de dansande, under bibehållande af den intagna kroppsställningen, ett mjukt hopp på den framsatta foten (1), hvarefter de framföra den bakre foten och med denna på liknande sätt taga ett nytt steg framåt — dervid emellertid de

bakåtförda händerna föras framåt och de dansande närma sig hvarandra vända nästan rygg mot rygg i den ställning, figuren B återgifver — samt göra under taktens senare hälft ett hopp på den främre foten (2). Paret fortsätter på detta sätt med ytterligare fem steg fram mot fronten (3—7), hvarefter båda, halft vända mot hvarandra, isätta, vensterkarlen höger och högerkarlen venster fot, derpå långsamt föra det

andra benet utåt och armarne uppåt samt, då den i musiken angifna kadens-noten anslås, stanna i den ställning (*kadens-ställning*), figuren C återgifver. Vid kadensens slut nedföres det upplyftade benet till det andra, kroppen vrides åter fram mot fronten, och händernas tummar sättas i armhålen på västen (8).

b) Vensterkarlen lyfter på en gång venstra fotens klack och högra fotens tå och vrider båda fötterna ett fjerdedels hvarf åt venster, så att tåspetsarne komma intill hvarandra, samt höjer samtidigt armbågarna till jernhöjd med axlarna såsom figuren D angifver. Härefter lyftas venstra fotens tå och högra fotens klack, fötterna vridas på nytt ett fjerdedels hvarf åt venster så att klackarne komma intill hvarandra, och armbågarna sänkes samtidigt såsom i figuren E (9). Vensterkarlen fortsätter på detta sätt att, alltjemt vänd mot fronten, med två fotvridningar för hvarje takt förflytta sig åt venster, hvarefter han vid reprisens slut stannar och vänder sig mot högerkarlen (10—16). Denne har under tiden på liknande sätt förflyttat sig åt höger, hvarigenom båda sålunda kommit



Fig. B.



Fig. C.



Fig. D.

ning från venster till höger djupt fram öfver högra knäet såsom figuren *F* angifver (1). Derefter föres venstra foten, också med en glidning, långsamt fram ett steg framför den högra, — händerna fortfarande stödda mot knäna — och kroppen, som under steget vridits något åt höger, vrids åter långsamt framåt och lutar ned öfver venstra knäet under svängning från höger till venster (2). Båda fortsätta på detta sätt att med ytterligare fem »segsteg» i en vid både motsols »sega» öfver till hvarandras platser (3—7), hvarefter de vända sig mot hvarandra och med isättande, vensterkarlen af venster och högerkarlen af höger fot, intaga kadensställning påsätt den i första turen beskrifvits (8).



Fig. E.

att på en linie aflägsna sig i från hvarandra.

### Tur 2. a)

De dansande låta högra foten långsamt glida ett stort steg åt höger framåt med sträckt vensterben och händerna stödda mot knäna samt böja samtidigt kroppen under sväng-

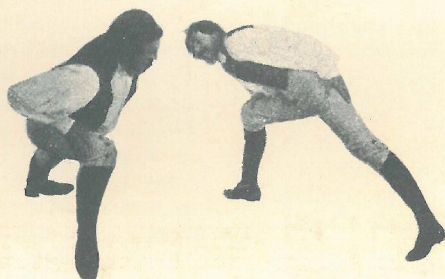


Fig. F.

b) De dansande närma sig hvarandra med små hopp, hvilka utföras, två för hvarje takt, med taka knän

och fötterna parallella, tätt slutna intill hvarandra. Händerna hållas härunder halft knutna framför bröstet nästan i jernhöjd med axlarna med pekfingerne riktade framåt; och markera de dansande för hvarje hopp takt genom att omvexlande föra än den ena än den andra handen något framför den andra (9—16). Se figuren *G*.

### Tur 3. a)

De dansande fatta hvarandras händer och göra »harsteg», det vill säga sjunka först hastigt ned på venstra fotens häl och föra samtidigt det högra benet framåt och slå klacken i marken (se figuren *H*), göra derpå, utan att resa sig upp, hastigt fotombyte (1) och fortsätta på detta sätt med två steg för hvarje takt allt under det de omdansa med hvarandra ett halft hvarf medsols, så att vensterkarlen återkommer till sin plats venster om högerkarlen (2—7). Båda resa sig härefter upp och intaga kadensställning, vända mot hvarandra (8).

b) De dansande draga sig så småningom baklänges tillbaka ifrån hvarandra under det de starkt bakåtlutade, sparka upp framåt, först med högra och derpå med venstra benet, två gånger för hvarje takt och för hvarje takt svänga rundt med armarna ett hvarf i riktningen framåt-uppåt-bakåt-nedåt (9—16).

Tur 4. a) Båda sätta händerna i sidorna och taga med appell ett steg



Fig. G.

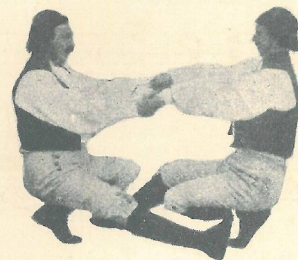


Fig. H.

framåt med höger fot (1), hvarefter de med en »hjulning» — se figuren *J* — byta plats (2) och derpå, vända mot hvarandra, qvarstannande på de nya platserna, göra fyra uppsparkningar och armsvängningar, liknande dem, som i tredje turen afdelningen *b* beskrifvits (3, 4). Så göra de ånyo appell med höger fot (5), »hjula» tillbaka till sin plats (6) och upprepa der uppsparkningarna och armsvängningarna (7, 8). Vid hjulningarna sättes venstra handen först i marken (»vensterhjulning») och hjulningarna göras alltid rygg om rygg.

*b)* Med lugna betänksamma segsteg gå båda i en vid spiralformig båge motsols så att de, efter att kretsande omkring hvarandra hafva rört sig ett halft hvarf rundt, komma att stanna framför och nära intill hvarandra i segstegsställning, framåtlutade öfver venstra benet, och bibehålla denna ställning under det i musikens sista takt göres en kadens (9—16).

**Tur 5.** *a)* De dansande göra ett högt luftsprång, fatta hvaran-

dras händer och sjunka derpå ned på högra fotens häl med det venstra benet sträckt utåt så att inre fotknölen och knäet vidröra marken; resa sig derefter upp med en kraftig rätning af högra benet så att de komma att göra ett nytt luftsprång på stället (1); sjunka nu i sin ordning ned på venstra hälen med högra benet utåtsträckt; byta derpå med ett luftsprång (2) ånyo om fot och fortsätta sålunda med ett steg för hvarje takt sammanlagdt sju takter (3—7), hvarefter de intaga kadensställning vända mot hvarandra (8).

De nu beskrifna stegen kallas *sittsteg* och skilja sig från harstegen derutinnan att i de senare benet föres framåt, hvarförutom harstegen dansas dubbelt fortare än sittstegen.

*b)* De dansande fatta hvarandras händer och omdansa motsols sålunda, att för hvarje takt först högra foten isättes med appell, och derefter venstra foten slänges i en bakåt-utåt-båge intill och framför den högra.



Fig. I.

### Hallingen.

PIANO.

*f* Takt 1\*

2 3 4 5

6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16

*p* 9

\* Motsvarande nummerering i beskrifningen.

eller »Snörbotfjen», såsom den benämnes på Tierps-målet, återgifves här sådan den af en medlem af för-eningen »Allmogedansens Vänner» i Gefle, jernvägs-tjenstemannen J. B. Gussander upptecknats efter en gammal nyckelharpspelman i Tierp vid namn Ström. Äfven nyckelharpspelmannen på Skansen, Jonas Skog-lund från Tolfta, bekräftar, att dansen i hans ung-dom varit mycket vanlig i Tierp och kringliggande trakt. Skoglunds beskrifning af dansen öfverensstäm-mer med Ströms; likaså musiken med undantag af sista takten, som af Skoglund spelas i den här nedan angifna varianten.

**Musik:** || 1—8 || 9—16 || 17—19 ||

Kavaljeren fattar damen med båda händerna om lifvet, och damen lägger båda händerna på kavalje-rens axlar, armarna nästan raka. Paret dansar en

slags delsbopolska, som mycket liknar den vanliga hambopolskan, men skiljer sig från denna derutinnan att kavaljeren, utan föregående nigung på höger fot, för fram venstra foten på första fjerdedelsnoten i takten och derefter gör vändningen på venstra fotens tå utan understöd af höger fot (1—8). — Kavaljer och dam vända sig härefter båda framåt, kavaljeren lägger högra armen om damens lif, damen venstra handen på kavaljeren högra axel, ledig hand i sidan, och båda springa framåt med vanliga springsteg i takt med musiken (9—16). — Kavaljer och dam vända sig nu långsamt mot hvarandra med händerna i si-dorna och buga sig djupt för hvarandra (17); vända sig dorpå långsamt helt om motsols och buga sig på nytt, vända från hvarandra (18); samt vända sig slutligen åter helt om mot hvarandra och buga sig ånyo (19), hvarefter dansen börjas på nytt i den ursprungliga, lifvigare takten.

### Snurrbocken.

PIANO.

### Långsammare.

## SKÅNSKA KADRILJEN.

Beskrifningen å denna dans har lemnats af Musikdirektören C. Carlberg i Landskrona, som sett den utföras i Landskronatrakten. Dansen utfördes då i fyra egentliga turer (afdelningarna *a* här nedan) med mellan turerna inpassade serier af »stötar» och »figurée» (afdelningarna *b—f*). Dessa serier hade vanligast den ordningsföljd, som här nedan i beskrifningen angifves, det vill säga *stöt, figuré, stöt, figuré, stöt*, men kunde äfven ökas eller minskas i antal och längd allt efter som lusten föll på. — Musiken utgjordes af växlande kadrilmelodier, men stöt och figuré skulle helst dansas på sina särskilda melodier, hvilket nödvändiggjorde att någon af de dansande med kommandorop angaf turens ordning.

Inom föreningen »Svenska Folkdansens Vänner» pläga stöt- och figuré-serierna utföras i förkortad form, enär dansen eljest blir skäligen lång och enformig. Derför plägar man utesluta de delar som här nedan satts inom parentes. Kommandorop förekomma ej. Till musik användes vanligen vidstående melodi, som är en sammansättning af kadrilmelodien n:o 4 i Leksugans första häfte och de båda af Direktör Carlberg meddelade stöt- och figuré-melodierna. — Till nedanstående beskrifning i dess *förkortade* form spelas kadriljen sålunda:

**Musik:** ||: 1—8 :|| 9—16 || 17—24 ||: 25—32: ||  
|| 33—40 ||

**Uppställning** såsom i française med premiére och seconde.

**Steg:** vanliga gångsteg och tvåstegsvalssteg omväxlande efter eget behag.

**Tur 1. a) Stöt ring.** Samtliga paren bilda ring, kavaljererna vända utåt och damerna inåt ringen, alla hållande hvarandra i händerna, och ringdansa under lifliga åtbörder i rask fart, först motsols (1—8) och derefter medsols (1—8), hvarefter kavaljererna, återkomna till sina platser, fatta sina damer om lifvet och omdansa med dem medsols på stället (9—16).

**b) Stöt.** Premiérens kavaljerer fatta sina damers venstra händer i egen höger, hvarefter linerna gå, kavaljererna börjande med venster och damerna med höger fot, fyra steg fram mot hvarandra (17, 18). Kavaljer och dam släppa nu hvarandras händer och

göra hastigt helt om genom allt med en snabb knyck snurra rundt ett halft hvarf på den främre fotens tå, kavaljeren medsols och damen motsols, och derpå omedelbart nedsätta, kavaljeren den venstra och damen den högra foten ett steg framför den andra, hvarefter paret hand i hand med ytterligare tre steg återvänder till sin plats och gör helt om (19, 20). Seonden upprepar härpå stöten på samma sätt som för premiären beskrifvits. (21—24).

Ofta pläga de dansande, särskildt kavaljererna, vid helomvändningen omväxla genom att, i stället för att snurra på främre fotens tå, göra helomvändningen med ett högt luftsprång och dervid samtidigt slänga upp med benen. Iakttagandet af en viss högtidlighet vid fram- och återmarscherna ökar ytterligare den komiska kontrastverkan mellan dessa och de hastiga helomvändningarna.

**c) Figuré.** Premiérens kavaljerer och damer dansa, fullkomligt oberoende af hvarandra, emot damer och kavaljerer å motsidan, i det de under allehanda figurée, stampningar och upptåg efter eget godtycke först röra sig framåt (25, 26) derefter baklänges draga sig tillbaka till sina platser (27, 28), så åter gå fram och förbi hvarandra till hvarandras platser, der de vända (19—32), och slutligen på liknande sätt — kavaljererna numera gående på höger sida om egen dam — återvända till egen plats (25—32).

Hvarefter omtages på nytt

**d) Stöt,** dock att seonden denna gång börjar (33—36), efterföljd af premiären (37—40).

( Nu upprepas på nytt  
e) *Figuré* såsom i afdelningen c), men denna gång dansad af seonden (25—32, 25—32); hvarefter  
f) *Stöt* änyo omtages, börjad af premiären såsom i afdelningen b) beskrifvits (33—40). )

**Tur 2. a) Grebhornas ring.** Alla damerna bilda ring, fattande hvarandra i händerna, vända inåt ringen, samt ringdansa, först medsols (1—8) och derefter motsols (1—8), under det kavaljererna, kvarstående på sina platser, markera takten medels handklappningar och stampningar med höger fot två gånger för hvarje takt. Då damerna återkommit till sina platser, fatta kavaljererna sina damer om lifvet och omdansa med dem medsols på stället (9—16).

( b) *Stöt*, börjad af premiären (17—24).  
c) *Figuré*, dansad af d:o (25—32, 25—32). )

- d) *Stöt*, börjad af seconden (17—24).  
 e) *Figuré*, dansad af d:o (25—32, 25—32).  
 f) *Stöt*, börjad af premiären (33—40).

**Tur 3. a) Pågarnes ring.** Medan damerna kvarstanna på sina platser, marschera kavaljererna under liffliga åtbörder innant för damernas krets i en ring medsols med venster hand i sidan och angifva samtidigt takten genom vinkningar med höger hand, som hålles halft upplyft med armbågen riktad inåt ringens midt (1—8, 1—8). Återkomna till sina platser fatta kavaljererna härefter sina damer om livet och omdansas med dem medsols på stället (9—16).

Härefter följer

- b) *Stöt*, börjad af premiären (17—24).  
 c) *Figuré*, dansad af d:o (25—32, 25—32).  
 d) *Stöt*, börjad af seconden (33—40).

- småt därpå ännu en gång  
 e) *Figuré*, dansad af seconden (25—32, 25—32).  
 f) *Stöt*, börjad af premiären (33—40).

**Tur 4. a) »Hvar och en hoppar för sin».** Hvarje kavaljer ställer sig framför sin dam, hvarefter båda figurera mot hvarandra under allehanda krumbugter af synnerligen varierande slag (1—8, 1—8). Paren omdansas härpå medsols på stället (9—16).

- Härefter följer  
 b) *Stöt*, börjad af premiären (17—24).  
 c) *Figuré*, dansad af d:o (25—32, 25—32).

småt slutligen

- d) *Stöt*, börjad af seconden (17—24).  
 e) *Figuré*, dansad af d:o (25—32, 25—32).  
 f) *Stöt*, börjad af premiären (33—40).

**Tur 5. Stor ring** med åtföljande omdansning såsom i första turen afdelningen a beskrifvits (1—8, 1—8, 9—16).

### Skånska kadriljen.

PIANO.

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17



Stöt.

Musical score for measures 17-21. The piece is in G major (one sharp) and 2/4 time. Measure 17 starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The right hand features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes, while the left hand provides a steady bass line. Measure 21 ends with a forte (*f*) dynamic marking.

Figuré.

Musical score for measures 22-26. The piece continues in G major and 2/4 time. Measure 24 is marked with fortissimo (*ff*). Measure 25 is marked with forte (*f*). The right hand has a more complex rhythmic texture with some triplets and slurs, while the left hand remains mostly chordal.

Musical score for measures 27-31. The piece continues in G major and 2/4 time. Measure 29 is marked with forte (*f*). The right hand features a series of slurred eighth-note patterns, and the left hand has a consistent bass line.

Musical score for measures 32-35. The piece continues in G major and 2/4 time. Measures 32 and 33 are marked with fortissimo (*ff*) and mezzo-forte (*mf*) respectively. The first two measures (32-33) are marked as first and second endings. The right hand has a rhythmic pattern of eighth notes, and the left hand has a steady bass line.

Musical score for measures 36-40. The piece continues in G major and 2/4 time. Measure 36 is marked with fortissimo (*ff*). Measure 40 is marked with forte (*f*). The right hand has a rhythmic pattern of eighth notes, and the left hand has a steady bass line.

## www.nielsen-banden.dk SKOBODANSEN

är en särdeles drastisk dans, som utföres endast af karlar. Såväl beskrifningen som musiken till dansen har meddelats af vice Häradshöfdingen Nils Anderson i Lund, som år 1885 sett dansen utföras af ett par bondgubbar på ett julgille i Hofterup, Harjagers härad i Skåne.

**Musik:** || 1—16 || 17—32 ||. »Spelas i mycket sakta dröjande takt, något långsammare än gammaldagsvalsen».

**1:0.** Karlarne, *A* och *B*, fatta hvarandras händer och omdansa, börjande med venster fot, medsols med tre vanliga gångsteg (1), hvarefter de vid andra taktens början stanna med en stampning med höger fot och kvarblifva i den ställning de vid stampningen intagit, liksom om de betänke sig en smula att vidare fortsätta dansen (2). Delta upprepas ytterligare tre gånger (3—8), hvarefter paret på liknande sätt omdansar



medsols, nu med början på höger fot och stampningarna på venster fot (9—16). — »Hela första reprisen har en dröjande, tvacksam, betänksam karaktär, i motsats till andra reprisen der all förlägenhet sättes å sido och i stället det omedelbara, drastiska kommer fram.»

**2:0** Karlarne släppa hvarandras händer och vända sig, börjande med venster fot, med tre steg ett helt hvarf rundt medsols (17), hvarefter *A* hastigt böjer sig ned under det *B* med isättande af höger fot svänger venstra benet utifrån-inåt öfver *A*:s hufvud (18). Efter en ny, liknande helomvändning (19) sparkar *A* öfver *B*:s hufvud (20). Så vända sig båda på nytt medsols ett helt hvarf rundt (21) och böja sig framåt mot hvarandra så att pannorna vidröra hvarandra (22). Slutligen vända de sig, fortfarande med tre steg, ett halft hvarf rundt medsols så att de med ryggarne vidröra hvarandra (23), hvarpå båda med en kraftig knyck af kroppen stöta hvarandra ifrån sig (24).

Återupprepas (25—32).

## Skobodansen.

PIANO.

Musical score for measures 6-11. The piece is in G major (one sharp) and 2/4 time. The right hand features a melodic line with slurs and accents, while the left hand provides harmonic support with chords and single notes. Measure 10 includes an accent (^) over the first note.

Musical score for measures 12-16. The right hand continues the melodic line with slurs and accents. Measure 16 is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic.

Musical score for measures 17-21. The right hand features chords with accents and slurs. The left hand consists of a steady bass line of quarter notes.

Musical score for measures 22-26. Measure 23 has a slur over the right hand. Measure 24 is marked with a forte (*f*) dynamic. Measure 26 has a slur over the right hand.

Musical score for measures 27-32. Measure 28 has a slur over the right hand. Measure 30 has a slur over the right hand. Measure 31 has a slur over the right hand. Measure 32 has a slur over the right hand.



Fig. A.

dansen med nya turer, hvilka tillverkades för tillfället i hardt när obegränsadt antal. Sålunda har den i Karlstad, enligt uppgift af en gammal Karlstad-bo, dansats i ända till 48 turer.

Benämningen »Oxdans» lär härstamma från Karlstads gamla gymnasium. Det rådde som bekant i de gamla gymnasierna en strängt upprätthållen rangskilnad mellan de olika klasserna, hvilken gaf sig uttryck i mångahanda former. En sådan var i Karlstad den plägseden att låta de lägre klasserna, de så kallade *oxarne*, till de högre klassernas förlustelse dansa »frikassé», hvilken då helt naturligt fick namnet »ox-dans».



Fig. C.

ett allmännare namn på denna dans är »Frikassé», under hvilken benämning den i början af 1800-talet dansades litet hvarstades i de vestra och södra delarne af Sverige och enligt uppgift ännu i dag lär förekomma bland allmogen i Landskrona-trakten. Anledningen till namnet är utgifvaren obekant. Möjligen är den att söka i de dansandes vana att variera



Fig. B.

Turernas ordning kunde härvid betydligt vxla allt efter andemeningen med dansen. Sålunda kunde dansen aningen, såsom i beskrifningen här nedan, afse att återgifva, huru ett par personer från god sänja och artiga höflighetsbetygelser så småningom övergingo till gräl och slutligen fullt slagsmål. Eller också kunde turerna tagas i omvänd ordning och skulle då med sina många varia-

tioner gifva en bild af huru de dumma och obildade »oxarne», naturligtvis genom de högre klassernas förädlande inflytande, fingo sina ursprungliga ohysade manér bortslipade och blefvo väluppfosttrade män.

Det är ifrån en gammal före detta elev vid Karlstads gymnasium, som Skansen genom artisten Gottfrid Kallstenius' bemödning hemtat oxdansen, sådan den här



Fig. D.

nedan beskrifves; och är det af denna anledning den på Skansen utföres i gymnasiets gamla djeknedrägt, knäbyxor, läderbälte, djeknekappa och mjuk, bredbrättig hatt.

\*

#### Musik:

|| 1—8 || 9—16 || 17—24 ||.

**Utgångsställning:** De dansande, A och B, stå midt framför och vända mot hvarandra, omkring två stegs mellanrum, med båda händerna i sidorna.

**Tur 1.** a) Vid andra taktens början bugar sig A för B,

och B niger djupt (se figuren A). Vid fjerde taktens början bugar sig B, och A niger. Detta upprepas vid början af sjetta och åttonde takterna. Under takterna 9—16 fortsätts bugningarna och nigningarna i hastigare tempo, så att de dansande hvardera buga sig en gång och niga en gång på hvarje takt.

b) A för upp händerna knutna framför



Fig. E.

bröset, slår ut armarna med en kraftig knyck och kastar hufvudet skarpt åt höger. Samtidigt svänger han högra benet rakt utåt med en skarp knyck så att han kommer att lyfta sig på venstra tån (se figuren *B*), tager därpå med högra foten ett långt steg åt höger och för den venstra foten intill den högra (17). Härefter tager han ytterligare ett kort steg åt höger med höger fot och stampar derpå med venster fot två gånger invid den högra under det han samtidigt vrider hufvudet framåt och så småningom åter för in händerna framför bröstet med armbågarna i jemmhöjd med axlarna (18). *A* slår nu på nytt ut armarna, vrider hufvudet åt venster och svänger venstra benet utåt på nyss beskrifvet sätt, tager därpå med venstra foten ett långt steg åt venster och för höger fot intill den venstra (19) samt gör till sist en slampning med venster fot och vrider hufvudet framåt med händerna i sidorna (20). Återupprepas (21—24).

*B* dansar under tiden på liknande sätt, men börjar med venster fot, när *A* börjar med höger och tvärtom, så att de dansande hela tiden komma att dansa midt för hvarandra.

**Tur 2.** *a*) Vid andra taktens början låta båda venstra foten glida ett steg framåt (se figuren *C*). Vid fjerde taktens början föres venstra foten tillbaka till sin plats och högra foten glider samtidigt framåt ett steg. Detta uppre-

pas vid början af sjette och åttonde takterna, hvar efter under takterna 9—16 foiflyttningen fortsättes i hastigare tempo så att två foiflyttningar ske å hvarje takt.

*b*) lika med afdelningen *b* i första turen.

**Tur 3.** *a*) De dansande lägga höger hand på hvarandras hufvuden med tag om nacken. Vid andra taktens början böjer *A* ned *B*:s hufvud (se figuren *D*). Vid fjerde taktens början reser *B* sitt hufvud

och böjer samtidigt ned *A*:s. Detta upprepas vid början af sjette och åttonde takterna samt fortsättes derefter i hastigare tempo i likhet med hvad vid afdelningen *a* i de föregående turlerna beskrifvits.

*b*) lika med afdelningen *b* i föregående turer.

**Tur 4.** *a*) Vid andra taktens början göra båda med ett hopp venster om så att högra armbågarna vidröra hvarandra. Vid fjerde taktens början göra båda med ett hopp helomvändning åt höger så att venstra armbågarna vidröra hvarandra (se figuren *E*). Detta upprepas vid början af sjette och åttonde takterna och fortsättes derpå i hastigare tempo såsom i föregående turer afdelningen *a* beskrifvits.

*b*) lika med afdelningen *b* i föregående turer.

**Tur 5.** *a*) Vid andra taktens början räcker *A* lång näsa åt *B*, under det denne för upp båda händerna till öronen och räcker ut tungan mot *A* (se figuren *F*). Vid fjerde taktens början räcker *B* lång näsa, och *A* räcker ut tungan. Detta upprepas vid början af sjette och åttonde takterna och fortsättes derpå i hastigare tempo.

*b*) är lika med afdelningen *b* i föregående turer.

**Tur 6.** *a*) Vid andra taktens början för *A* hastigt fram högra handen till *B*:s venstra öra såsom om han gifve *B* en örfil, och *B* klappar samtidigt ett slag i händerna för att efterlikna smällen, hvarefter händerna åter hastigt nedföres. Vid fjerde taktens början gifver *B* på liknande sätt *A* en örfil (se figuren *G*). Detta upprepas vid början af sjette och åttonde takterna och fortsättes derpå i hastigare tempo.

*b*) dansas lika med afdelningen *b* i föregående turer..



Fig. F



Fig. G.

# Oxdansen.

PIANO.

Musical score for 'Oxdansen' piano, measures 1-24. The score is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of five systems of two staves each (treble and bass clef). Measure 1 starts with a forte (*ff*) dynamic. Measures 1-4 are marked with 'A' above the treble staff. Measures 5-8 are marked with 'A' above the treble staff and end with a piano (*p*) dynamic. Measures 9-13 feature triplets in the treble staff. Measures 14-16 are marked with 'A' above the treble staff. Measure 17 has a forte (*ff*) dynamic. Measures 18-24 are marked with 'A' above the treble staff. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

## SCHOTTISCH

är en synnerligen populär dans, som med vexlande turer och olika variationer dansas öfverallt i bygderna. Oftast dansas allenast den andra af nedan beskrifna turer (jmför beskrifningen å *Rillen* härnedan) men äfven tredje, fjerde och åttonde turerna äro allmänt förekommande. De öfriga mindre kända turerna meddelades Philochoros från Vermland i slutet af 1880-talet.

\*

Musik: ||: 1—8 :|| o. s. v.

**Steg:** Schottischsteg och tvåstegsvalssteg. — Kavaljeren börjar med venster och damen med höger fot, der ej annorlunda angivnes.

I förra samlingen af Lektugan hafva schottischstegen beskrifvits såsom polkasteg i långsamt tempo, det vill säga fyra steg i hvarje takt, deraf det sista steget allenast markeradt med ett hopp på den sist framsatta foten sålunda:



Detta hopp torde emellertid i allmänhet bland allmogen icke komma till utförande, utan dansas allenast tre steg i takten med hvila på tredje steget sålunda:



I enlighet härmed hafva därför i det följande schottischstegen angifvits såsom innefattande allenast tre steg i takten.

Tvästegsvalsstegen torde med tillräcklig tydlighet kunna återgifvas sålunda:



\*

**Tur 1.** Kavaljeren lägger höger arm om damens lif och damen venster hand på kavaljerens högra axel; ledig hand i sidan. Paret dansar framåt med tvåstegsvalssteg (1—8).

**Tur 2.** Kavaljeren, fortfarande med höger arm om damens lif, fattar med venster hand damens högra hand och vrider sig, förande damen framför sig, först med tre schottischsteg ett fjerdedels hvarf åt venster (1) och derefter med ytterligare tre steg ett fjerdedels

hvarf åt höger (2); hvarefter paret med tvåstegsvalssteg omdansar två hvarf medsols (3, 4). — Återupprepas (5—8).

**Tur 3.** Kavaljeren fattar med höger hand damens högra hand, ledig hand i sidan, och dansar framåt med schottischsteg, först tre steg åt venster (1) och derefter tre steg åt höger (2) och för samtidigt damen framför sig först åt venster och sedan åt höger, allt under det damen samtidigt figurerar baklänges framför kavaljeren i det hon först med tre schottischsteg åt höger vrider sig något motsols (1) och derefter med tre steg åt venster vrider sig något medsols (2). Derefter dansar kavaljeren framåt med tvåstegsvalssteg, under det damen, också med tvåstegsvalssteg, framför kavaljeren och under hans högra arm vrider sig rundt två hvarf medsols (3, 4). Återupprepas (5—8).

**Tur 4.** Paret dansar såsom i tredje turen med den skilnad att under hela turen kavaljeren håller armarna korslagda öfver bröstet och damen händerna i sidorna (5—8).

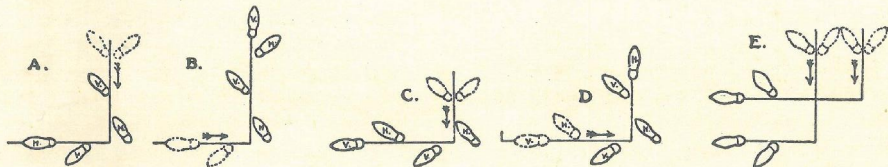
**Tur 5.** Kavaljeren lägger — allt under det han med ledig hand i sidan dansar framåt med schottischsteg — höger arm om damens lif och för henne öfver till sin venstra sida så att hon blir vänd mot honom med höger arm hvilande på kavaljerens venstra axel och venster hand i sidan (1); släpper derefter sitt tag med höger arm och lägger i stället venster arm om damens lif samt vrider henne motsols ett halft hvarf och släpper henne (2). Damen, som sålunda blifvit svängd ett drygt helhvarf rundt under schottischsteg (1, 2), vrider sig nu på egen hand bakom kavaljerens rygg ytterligare ett hvarf rundt motsols med tvåstegsvalssteg, händerna i sidorna (3), samt dansar derefter, fortfarande med tvåstegsvalssteg, fram till kavaljerens högra sida (4). Kavaljeren, som under tiden dansat framåt med korta tvåstegsvalssteg och armarna i kors öfver bröstet (3, 4), lägger, då damen upphunnit honom, höger arm om damens lif, hvarefter turen återupprepas (5—8).

**Tur 6.** Kavaljeren fattar med venster hand bakom egen rygg damens venstra hand och med höger hand bakom damens rygg hennes högra hand, därvid damens venstra arm kommer att hvila ofvanpå kavaljerens högra arm. Hela turen dansas med tvåstegsvalssteg.

a) (se figuren A här nedan). Kavaljeren tager två steg baklänges med tvåstegsvalssteg och vrider

kroppen ett fjerdedels hvarf åt venster (1), tager ett steg framåt i den nya riktningen och för derpå fram högra foten framför den venstra samt stannar med högra fotens klack stödd mot marken och kroppstyngden fortfarande hvilande på venstra benet (2).

b) (se fig. B). Högra foten föres derefter ett steg tillbaka och kroppen vrids ett fjerdedels hvarf åt höger, kavaljeren återvänder med två steg framåt till



**Tur 7.** Kavaljeren fattar med höger hand damens venstra hand och faller på höger knä med högra handen upplyft öfver hufvudet och venster hand i sidan, hvarefter damen med schottishsteg går ett hvarf motsols rundt kring kavaljeren. Denne reser sig derefter, stödd på venstra benet, (1, 2), och paret dansar framåt med tvåstegsvalssteg, kavaljeren med höger hand om damens lif och damen med venster hand på kavaljerens högra axel, ledig hand i sidan (3, 4). — Återupprepas (5—8).

**Tur 8.** Kavaljeren lägger höger arm om damens lif, ledig hand i sidan, och för med tre schottishsteg åt venster damen öfver till sin venstra sida, hvarvid damen kommer att under schottishsteg vrida sig ett

sin utgångsplats, hvarefter han för fram venstra foten framför den högra och stannar med kroppstyngden hvilande på högra benet och med venstra fotens klack stödd mot marken (3, 4).

Damen har under tiden med motsvarande steg åtföljt kavaljeren (se fig. C och D), hvarigenom paret kommit att bilda front omvexlande framåt och åt venster på sätt figuren E angifver.

Återupprepas (5—8).

knappt hvarf rundt motsols (1). Kavaljeren släpper derpå sitt tag med höger arm och för med venster arm på liknande sätt damen tillbaka till hennes plats (2), fattar slutligen damen med båda händerna om lifvet och omdansar med henne två hvarf medsols med tvåstegsvalssteg samt avslutar sista hvarvet med att lyfta damen till sin plats (3, 4). Återupprepas (5—8).

Då flera par deltaga i dansen, pläga, enligt från Philochoros vedertaget bruk, paren för att gifva dansen ett prydligare utseende ordna sig i ring och påbörja dansen samtidigt, hvarjemte i sjette turen iakttagas att paren vid frontförändringen åt venster samtliga vända sig mot ringens midt.

### Schottisch 1.

från Rångedala, Västergötland.

PIANO.



First system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with eighth-note patterns and slurs. The bass clef staff contains a bass line with chords and eighth notes. The first measure is marked *mf* 1. Measures 2, 3, and 4 are numbered 2, 3, and 4 respectively.

Second system of musical notation. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff continues the bass line. Measures 5, 6, 7, and 8 are numbered 5, 6, 7, and 8 respectively. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Third system of musical notation. The treble clef staff features a melodic line with some grace notes. The bass clef staff continues the bass line. The first measure is marked *p* 1. Measures 2, 3, and 4 are numbered 2, 3, and 4. The fifth measure is marked *mf* 5.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff continues the bass line. Measures 6, 7, 8, and 2 are numbered 6, 7, 8, and 2. The fourth measure is marked *p* 1.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff continues the bass line. Measures 3, 4, 5, 6, 7, and 8 are numbered 3, 4, 5, 6, 7, and 8. The fifth measure is marked *mf* 5. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

# Schottisch 2.

från Rångedala, Västergötland.

The musical score is written for piano and bass. It begins with a treble clef, a bass clef, and a 2/4 time signature. The key signature has one flat (B-flat). The first system starts with a dynamic marking of *mf*. The second system includes a dynamic marking of *f*. The third system continues the piece. The fourth system features a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). The fifth system concludes with another first ending (marked '1.') and second ending (marked '2.'). A dynamic marking of *p* is present in the fourth system. The score is composed of five systems of two staves each.

## Schottisch 3.

First system of musical notation for 'Schottisch 3.' in 2/4 time, featuring a treble and bass clef. The piece begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The melody in the treble clef consists of eighth and sixteenth notes, while the bass clef provides a simple harmonic accompaniment. The system concludes with a forte (*f*) dynamic marking.

Second system of musical notation. The treble clef continues with a melodic line, and the bass clef provides accompaniment. A piano (*p*) dynamic marking is introduced in the middle of the system. The system ends with a repeat sign and a fermata over the final note.

Third system of musical notation, featuring a first and second ending. The treble clef has a more active melodic line. Dynamics include forte (*f*), piano (*p*), and forte (*f*). The system concludes with a first ending, a second ending, and a final *Fine.* marking.

Fourth system of musical notation. The treble clef continues with a melodic line, and the bass clef provides accompaniment. Dynamics include mezzo-forte (*mf*) and forte (*f*). The system ends with a fermata over the final note.

Fifth system of musical notation, the final system on the page. The treble clef continues with a melodic line, and the bass clef provides accompaniment. The system concludes with a fermata over the final note.

D. C. al Fine.

## RILLEN

är uppenbarligen en variant af den tyska »Rheinländer», hvilken torde vara känd öfverallt i Sverige och kanske är de nutida dansbanornas mest omtyckta dans.

I Svenska landsmålsföreningens tidskrift för år 1895, häftet 55, meddelar vice Häradsbördingen Nils Andersson i Lund, att dansen på skilda orter i Skåne förekommer under namn af »renländaren», »reländaren», »raibläggaren» (repläggaren) och »ring-

läggaren», samt beskriver den i hufvudsaklig öfverensstämmelse med andra turen i schottisch, sådan den här förut beskrifvits, dock med tillägg att »på sista fjerdedelnoten i fjerde och åttonde takterna brukar hvar karl lyfta sin flicka högt från golvet».

I Toarps-trakten i Vestergötland, har utgifvaren sett samma schottischtur under benämningen »rellen» dansas af skolbarn såsom sångdans till följande ord:



»Rillen», i den form, den utföres i föreningen »Svenska Folkdansens Vänner», är hemtat från Delsbo-trakten. Såväl beskrifning som musik har meddelats af föreningen »Allmogedansens Vänner» i Gefle.

Nyckelharpspelmannen Jonas Skoglund på Skansen erinrar sig jemväl dansen i denna form från den tid (1870-talet) då jernvägsbygget pågick mellan Gefle och Uppsala. Musiken var då något annorlunda och sjöngs till orden:

»Rallebuse upp och rallebuse ner.

Och aldrig skall jag säga rallebuse mera».

Dansen, som eger endast en tur, beskrifves till sin första hälft öfverenslämmande med andra turen i schottisch, det vill säga kavaljeren — med höger

arm om damens lif och hållande hennes högra hand i egen venster — vrider sig, förande damen framför sig, först med tre schottishsteg ett fjerdedels hvar åt venster (1) och derefter med ytterligare tre steg ett halft hvar åt höger (2). I senare hälften af turen framträder deremot olikheten, i det att kavaljeren här släpper sin dams högra hand och derpå — under det han med två fasta, jemna gångsteg vrider sig sjelf rundt ett helt hvarv medsols — med den högra armen, som fortfarande hålles om damens lif, lyfter henne ett helt hvarv omkring sig tillbaka till hennes plats (3), hvarefter båda med ledig hand i sidan röra sig framåt med två gångsteg (4) för att derpå omtaga turen på nytt (5-8).

## Rillen.

PIANO.

2977

# Valser. 1.

PIANO.

The first system of musical notation consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The piece begins with a piano (*p*) dynamic. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of chords.

The second system continues the piece, maintaining the piano (*p*) dynamic. The melodic line in the right hand continues with similar rhythmic patterns, and the left hand accompaniment remains consistent.

The third system introduces a change in dynamics to forte (*f*). The melodic line in the right hand becomes more active with sixteenth-note runs, and the left hand accompaniment also features more complex chordal textures.

The fourth system continues with the forte (*f*) dynamic. The melodic line in the right hand features a prominent sixteenth-note figure, and the left hand accompaniment provides a solid harmonic foundation.

The fifth system shows a dynamic shift, starting with piano (*p*) and moving to forte (*f*) in the latter half. The melodic line in the right hand has a more lyrical quality, and the left hand accompaniment features a walking bass line.

The sixth system concludes the piece, starting with piano (*p*) and ending with a forte (*f*) dynamic. The melodic line in the right hand has a final flourish, and the left hand accompaniment provides a strong harmonic conclusion.

www.litsea-banden.dk

mf

f

## 3.

„Norske valsen“

från Rångedala, Västergötland.

f

First system of a piano score. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand plays a steady accompaniment of chords. A dynamic marking of *f* (forte) is present in the right hand.

Second system of the piano score. It includes first and second endings. The first ending leads to a repeat, and the second ending concludes the system. Dynamic markings of *p* (piano) and *f* (forte) are used.

Third system of the piano score. The right hand has a more active melodic line with slurs. A dynamic marking of *f* (forte) is present.

Fourth system of the piano score. It features first and second endings. The first ending leads to a repeat, and the second ending concludes the system. Dynamic markings of *p* (piano) and *mf* (mezzo-forte) are used.

Fifth system of the piano score. The right hand has a melodic line with slurs. A dynamic marking of *f* (forte) is present.

Sixth system of the piano score. It features first and second endings. The first ending leads to a repeat, and the second ending concludes the system. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is used.

www.lesben.banden.dk

Polketter.  
1.

PIANO. *p*

*mf*

1. 2.

*f*

2427



från Fristad hed, Västergötland.

Musical score for the first system of 'Polskor'. It consists of a treble and bass clef staff. The treble staff has a melody starting with a quarter note G4, followed by eighth notes. The bass staff has a simple accompaniment of chords. The dynamic marking *mf* is present in the bass staff.

Musical score for the second system of 'Polskor'. The treble staff continues the melody. The bass staff has chords. The dynamic marking *f* is present in the bass staff.

Musical score for the third system of 'Polskor'. The treble staff continues the melody. The bass staff has chords. The dynamic marking *mf* is present in the bass staff, and *f* is present in the treble staff.

## Polskor.

1.

från Eneby, Östergötland.

PIANO.

Musical score for the first system of 'Polskor' (Piano). It consists of a treble and bass clef staff. The treble staff has a melody with accents (^) over the first and fourth notes. The bass staff has a simple accompaniment of chords. The dynamic marking *ff* is present in the bass staff.

Musical score for the second system of 'Polskor' (Piano). The treble staff continues the melody with accents (^) over the first and fourth notes. The bass staff has chords. The dynamic marking *p* is present in the bass staff.

Musical score for the third system of 'Polskor' (Piano). The treble staff continues the melody with accents (^) over the first and fourth notes. The bass staff has chords. The dynamic marking *f* is present in the bass staff.

„Hej hopp, Anders Erså.“

Opptecknad efter spelmanen  
Per Olsa i Leksand.

The musical score is written for piano in G major and 2/4 time. It consists of six systems of music, each with a treble and bass staff. The piece begins with a forte (*f*) dynamic in the bass staff. The melody in the treble staff features several accents (^) and dynamic markings, including piano (*p*) and forte (*f*). The score concludes with a double bar line and repeat dots.

First system of musical notation, featuring a treble and bass staff in G major. The dynamic marking is *mf*.

Second system of musical notation, continuing the piece in G major.

Third system of musical notation, concluding the first section in G major.

3.

Fourth system of musical notation, starting a new section in 3/4 time with a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The text "från Uppland." is written above the staff.

Fifth system of musical notation, featuring a forte (*f*) dynamic marking and a triplet in the treble staff.

Sixth system of musical notation, concluding the piece in G major.

4.

från Östergötland

The musical score is written for piano in a key of two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. It consists of five systems of music, each with a treble and bass staff. The first system begins with a forte (*f*) dynamic and a trill (*tr*) over the first few notes. The second system features a forte (*f*) dynamic in the first half and a piano (*p*) dynamic in the second half, which includes a repeat sign. The third system continues with a trill (*tr*) and a forte (*f*) dynamic. The fourth system also features a forte (*f*) dynamic and includes a repeat sign. The fifth system concludes the piece with a final cadence.

## 5.

från Eneby, Östergötland.

A piano score for a piece titled '5. från Eneby, Östergötland.' The score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of six systems of music, each with a treble and bass staff. The dynamics range from *mf* (mezzo-forte) to *fz* (forzando). The piece features various musical notations including slurs, accents, and repeat signs. The first system starts with a *mf* dynamic. The second system includes a *f* dynamic. The third system ends with a double bar line and repeat sign. The fourth system starts with a *p* (piano) dynamic. The fifth system includes a *fz* dynamic. The sixth system ends with a double bar line and repeat sign.